

คุณิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการความรู้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ (2) ศึกษากระบวนการจัดการความรู้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ (3) พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อธิการบดี 6 คนและอาจารย์ จำนวน 345 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ (อธิการบดี) และแบบสอบถาม (อาจารย์) เกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีต่อการจัดการความรู้และกระบวนการจัดการความรู้

ในส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหารซึ่งมีระดับความสำคัญมากที่สุด และโครงสร้างพื้นฐานการจัดการความรู้ วัฒนธรรมองค์การ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การวัดและประเมินผลการจัดการความรู้มีความสำคัญในระดับรองลงมาตามลำดับ ส่วนกระบวนการจัดการความรู้ในมหาวิทยาลัย พบว่า ประกอบด้วยขั้นตอน การกำหนดความรู้ การแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การจัดเก็บความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ ส่วนรูปแบบการจัดการความรู้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้ข้อค้นพบว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ที่มีความเหมาะสมและมีลักษณะเฉพาะกับมหาวิทยาลัยราชภัฏที่แตกต่างจากทฤษฎีและงานวิจัยอื่น ๆ คือ รูปแบบการจัดการความรู้ควรจำแนกออกเป็น 2 ระดับ คือ (1) ระดับการบริหาร การจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย เป้าหมายและกลยุทธ์ให้ชัดเจน มีการแต่งตั้งรองอธิการบดีรับผิดชอบโดยตรง มีสำนักงานบริหารจัดการความรู้ มีการแต่งตั้งผู้บริหารการจัดการความรู้และบุคคลเป็นทีมงานแบบข้ามสายงานเพื่อรับผิดชอบงาน (2) ระดับปฏิบัติ การจัดการความรู้ ดำเนินการโดยคณาจารย์ บุคลากร ผู้ทรงคุณวุฒิในการนำความรู้ไม่ชัดแจ้ง (tacit knowledge) และความรู้ที่ชัดแจ้ง (explicit knowledge) มาสร้างปฏิสัมพันธ์ความรู้ตามวงจรจัดการความรู้ เกิดการเชื่อมโยงทั้งภายในหน่วยงานมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัยเป็นเครือข่ายแก่กัน โดยผู้บริหารเป็นปัจจัยสนับสนุนที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ เพื่อสร้างองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัยให้เป็นคลังปัญญาของท้องถิ่นและตอบสนองปรัชญาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

This dissertation investigates the key success factors in the application of knowledge management to Rajabhat universities. Additionally investigated is the process of knowledge management at Rajabhat universities. Finally, a knowledge management model for Rajabhat universities is developed.

The sample population consisted of six presidents and 345 faculty members of Rajabhat universities. The instruments of research were an interview form for presidents and a questionnaire for faculty members concerning key success factors in the application of knowledge management and knowledge management processes.

Using techniques of descriptive statistics, the data collected were analyzed in terms of frequency, percentage, mean and standard deviation. Additional statistical techniques applied to the data were an analysis determining the correlation of variables and stepwise multiple regression analysis.

Findings are as follows:

At the highest level, the key success factor in knowledge management at Rajabhat universities was the leadership provided by administrators. In descending order of significance were the knowledge management infrastructure, organizational culture, information technology and communications, and measurement and assessment of knowledge management, respectively.

In regard to the process of knowledge management in the universities, the following significant factors were found: the identification of knowledge, the acquisition of knowledge, the creation of knowledge, the sharing of knowledge, the storing of knowledge, and the application of knowledge.

In regard to the model of knowledge management in Rajabhat universities, it was found that the development of a knowledge management model appropriate and unique to Rajabhat universities was incommensurable with previous theory and research in this area of inquiry. Accordingly, the knowledge management model applied to these universities is structurally bifurcative, inasmuch as it is divided into two levels, namely, the managerial level and the operational level.

In regard to the managerial level, these universities should clearly formulate vision, mission, policies, goals, and strategies with a vice president appointed who would be directly responsible for this area of administrative practice. An office of knowledge management should be established with a manager and staff appointed who should work as a functional team.

At the operational level, faculty members, university personnel, and experts should cooperate in encouraging fruitful interactions of tacit and explicit knowledge by reference to the knowledge management cycle, thereby developing linkages between internal agencies of the universities and external agencies in a network. As agents providing support, administrators would be important to the successful application of knowledge management in order to further the production of knowledge at these universities as a local intellectual resource responsive to the organizational philosophy applied to education at Rajabhat universities.